

12.09.2022

Valgkampen i Sverige kan sætte et tungt præg på landets fremtidige EU-kurs

En ny svensk regering vil skulle føre sin europapolitik med støtte fra EU-skeptiske partier i et fuldstændig forandret sikkerhedspolitisk Europa. Det er dog ikke et emne i valgkampen.

Skrevet af

Iben Tybjærg Schacke-Barfoed

📞 +45 71 99 29 06

✉️ iben@thinkeuropa.dk

Kirsten Malling Biering

✉️ Kirsten.Biering@thinkeuropa.dk

Valgkampen i Sverige er præget af indenrigspolitiske spørgsmål. Bandekriminalitet og stigende priser på energi, profit i private skoler og sociale institutioner. Skal der 7 mia. nye svenske kroner til svenske tænder eller skal der ikke. Sikkerhedspolitik og europapolitik fylder ikke meget. Også selv om valgresultatet kan sætte et tungt præg på, hvilken kurs Sverige vil vælge i EU-samarbejdet. Sverige overtager desuden EU-formandskabet den 1. januar 2023.

Svensk politik har været urolig i denne mandatperiode, hvor den socialdemokratiske regering blev mødt med et mistillidsvotum så sent som sidste år. Det gjorde Magdalena Andersson til statsminister efter Stefan Löfven og med stor personlig succes. Hun er den mest populære kandidat til posten.

Valgresultatet kan nu stadig godt gå begge veje, og både Socialdemokraterna og Moderaterne, de to store regeringsbærende partier, vil være afhængige af alliancepartnere for et parlamentarisk flertal. Socialdemokraterna bl.a. af det selvsamme Vänsterparti, der udløste regeringskrisen i 2021. Og Moderaterne af Sverigedemokraterne, der truer med at vokse det gamle højreparti over hovedet. Magdalena Andersson har udtalt, at hun vil foretrække en et-partiregering med støtte fra Vänsterpartiet, Miljöpartiet og Centerpartiet. Det er forståeligt i betragtning af, at Vänsterpartiet ultimativt kræver ministerposter for at støtte en Andersson-regering. Centerpartiet vil til gengæld ikke støtte en Andersson-regering, hvis Vänster er med. For Moderaternas Ulf Kristersson er det kun lidt lettere. Sverigedemokraterne har sat ministerposter som mål, men ikke stillet absolut krav herom. Til gengæld vil man have indflydelse.

Hvilken konstellation, der end måtte blive tale om, kan det komme til at påvirke mere end den indenrigspolitiske dagsorden.

Til en begyndelse har vigtige potentielle alliancepartnere som Vänsterpartiet og Sverigedemokraterna deres udfordringer med den sikkerhedspolitiske forandring i Sverige. Sverigedemokraterna har nølende forladt sin modstand mod NATO-medlemskab. Vänsterpartiet har stadig opløsning af NATO som mål og modstand mod fordybet militært samarbejde både i EU og NATO. En nyindretning af forsvaret kan godt vise sig som det mindst komplicerede, når Sverige nu skal opgive over 200 års alliancefrihed.

Tre af de svenske partier, der går til valg - Miljöpartiet, Vänsterpartiet og Sverigedemokraterna - har i løbet af de seneste år opgivet ønsket om en svensk udmeldelse af EU. Men ingen af dem er blevet mere EU-positive af den grund. Og alle

tre vil som potentielle regeringsstøtter kunne få indflydelse på den kurs, som Sverige vælger.

For Sverigedemokraterna er det en prioritet at holde immigration væk fra Sverige. Svensk handelfrihed skal også sikres ved at afvise nye initiativer til øget EU-indflydelse på det økonomiske område. SD tager endda et blad ud af også Marine Le Pens bog og ønsker sig flere folkeafstemninger forud for væsentlige EU-beslutninger.

Vänsterpartiet er mindre konkret i sin generelle modstand mod øget militært samarbejde i EU, mod valutaunionen og mod øgede beføjelser til EU. Miljöpartiet er det heller ikke ud over ønsket om et mere humanitært og demokratisk EU, med vægt på en ambitiøs klima- og miljøpolitik, men uden "militarisering" af samarbejdet og uden deltagelse i valutaunionen.

Det gælder generelt, at der er småt med detaljer om, hvad partierne i valgkampen ønsker sig af EU på lidt længere sigt. Regeringen har fremlagt fem rubrikker for det svenske EU-formandskab, der ikke siger meget konkret om den svenske vision. Moderaterna har i opposition krævet en mere aktiv EU-politik, men ville i givet fald nu skulle gøre regning med Sverigedemokraterna. Hvor vil det Sverige, som så klart har valgt side ved ansøgningen om NATO-medlemskab, placere sig i europapolitikken?

Den svenske EU-debat har i modsætning til den danske aldrig rigtig handlet om, at Sverige skulle miste suveræniteten ved sit medlemskab af EU. Det har snarere været kritik af et EU, der var dyrt eller for bureaukratisk. Eller et EU, der kom for tæt på udmærkede nationale løsninger, ikke mindst i forhold til arbejdsmarkedet. Det har undertiden ført til en vis afkobling mellem den meget ambitiøse svenske dagsorden for f.eks. sociale, grønne og ligestillingsspørgsmål og EU-indflydelse, fordi EU enten er set som forstyrrende i forhold til den nationale model eller ikke vidtrækkende nok. Den europæiske tænketank ECFR konstaterede i en undersøgelse fra [2018 "Unlocking Sweden's EU potential"](#), at Sverige generelt har været en noget tøvende EU-partner, der ellers kunne spille en langt større rolle, som det ofte har gjort i international sammenhæng. Mens svenske respondenter i ECFR's undersøgelse mente, at den svenske indflydelse i EU var høj, var det ikke nødvendigvis indtrykket blandt de franske, tyske og hollandske adspurgte.

En ny svensk regering vil i 2022 se ud over et voldsomt forandret Europa. Europaminister Hans [Dahlgren har endog betegnet det kommende EU-formandskab som et "krigsformandskab"](#). Den ændrede sikkerhedspolitiske situation, der fik Sverige til at søge NATO-medlemskab og Danmark til at ophæve forsvarsforbeholdet,

kan måske bane vejen også for ny dynamik i det nordiske samarbejde inden for EU, der undertiden har haltet lidt. Allerede det ville være en god nyhed. Krig i Europa, energikrise, nye visioner for Europa i både Paris og Berlin - alt det kræver mere end nogensinde et aktivt, stærkt engagement. Også af den grund er valget i Sverige den 11. september vigtigt.